

LIEPĀJAS UNIVERSITĀTE

APSTIPRINĀTS

LiepU elektroniskā Senāta 2020.gada 14.decembra sēdē, protokols Nr.6

LIEPĀJAS UNIVERSITĀTES AKADĒMISKĀ GODĪGUMA KODEKSS

I. Vispārīgie jautājumi

1.1. Liepājas Universitātes (turpmāk – LiepU) Akadēmiskā godīguma kodekss (turpmāk – Kodekss) nosaka pienākumus, kas veido ētisku – godprātīgu un atbildīgu rīcību LiepU personāla, tostarp studējošo, vidū. Kodeksa mērķis ir veicināt izpratni par akadēmisko godīgumu un tā ievērošanu LiepU. Kodekss ir veidots saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmi, Latvijas zinātnes padomes Zinātnieka ētikas kodeksu un citiem normatīvajiem aktiem.

1.2. Noteikumos lietotie termini:

1.2.1. Akadēmiskais personāls – profesori, asociētie profesori, docenti, vadošie pētnieki, pētnieki, zinātniskie asistenti, lektori, asistenti, arī vieslektori, recenzenti u.c., kas uz līguma pamata veic akadēmisku darbu LiepU.

1.2.2. Mācībspēks – persona, kura docē studiju kursu un/vai vada mūžizglītības kursu nodarbības LiepU (professors, asociētais profesors, docents, lektors, asistents).

1.2.3. Personāls – darbinieki (akadēmiskais un vispārējais personāls), tostarp fiziskas personas, kas uz līguma pamata veic darbu LiepU, un studējošie.

1.2.4. Plaģiāts – cita autora publicētu vai npublicētu darbu vai darba daļu izmantošana, nenorādot precīzu atsauci uz attiecīgo autoru un/vai darbu un uzdodot to par savu.

1.2.5. Studējošais – persona, kura ir noslēgusi līgumu par studijām ar LiepU, arī klausītāji, kursu dalībnieki, ja slēgts līgums ar LiepU par mācību programmas apguvi.

1.2.6. Studiju process – studiju programmas apguve un mūžizglītības aktivitātes (klātienē, neklātienē, tostarp attālinātas studijas, kas ietver visas studiju programmā paredzētās darba formas).

1.2.7. Vispārējais personāls - administratīvais personāls, mācību palīgpersonāls, tehniskais, saimnieciskais un cits personāls, izņemot akadēmisko personālu, tostarp fiziskas personas, kas uz līguma pamata veic darbu LiepU.

1.2.8. Zinātniskais darbs – radoša darbība, kas ietver zinātni, pētniecību un inovācijas.

II. Pamatprincipi

2.1. LiepU akadēmiskā godīguma pamatus veido personāls, tostarp studējošie, kas rīkojas atbildīgi un godprātīgi, ievērojot visas akadēmiskā godīguma pamatvērtības un principus.

2.2. Kodekss ietver pamatvērtības, kas ir:

- **godprātība un taisnīgums:** rīkoties ētiski un atbilstoši savam statusam LiepU, izvēloties godīgumu, taisnīgumu un taktiskumu darbu izpildē un komunikācijā;

- **atbildība:** veikt pienākumus LiepU pēc augstākajiem standartiem un uzņemties atbildību par savu rīcību, lēmumiem un to sekām;
 - **lojalitāte:** rūpēties par LiepU un tās personāla labo slavu un tēlu sabiedrībā;
 - **cieņa:** izturēties cieņpilni pret LiepU personālu, tostarp studējošajiem, citu institūciju pētnieku un zinātnieku darbiem, sabiedrību, tostarp atšķirīgi domājošajiem.
- 2.3. LiepU personāla, tostarp studējošo, rīcība tiek balstīta uz akadēmiskā godīguma pamatvērtībām un izslēdz neētiskas darbības, tostarp maldināšanu un krāpšanos.
- 2.4. Godprātīga studējošo un mācībspēku attieksme studiju procesā, tostarp mūžizglītības aktivitātēs, veicina kvalitatīvu izglītības iegūšanu.
- 2.5. Objektīva vērtēšanas sistēma veicina taisnīgu studējošā zināšanu līmeņa atspoguļojumu.
- 2.6. Pētījumi ir jāveic objektīvi, godīgi un precīzi. Atbildīga pētījumu veikšana sekmē sabiedrības uzticību LiepU zinātniskā darba veicējiem, stiprinot tās reputāciju.
- 2.7. LiepU personālam, tostarp studējošajiem, ir tiesības uz akadēmisko brīvību.

III. Akadēmiskais godīgums studējošo rīcībā

- 3.1. Sekmīga studiju procesa, tostarp mūžizglītības aktivitāšu, pamatā ir mācībspēka un studējošā sadarbība, kas balstīta uz uzticību un savstarpēju cieņu. Godprātīgs studējošais ir zinošs un atbildīgs sabiedrības loceklis un nākotnes profesionālis.
- 3.2. Studijas, tostarp mūžizglītības aktivitātes, ir prioritārs LiepU studējošo pienākums. Savlaicīga saistību neizpildīšana ir attaisnojama tikai ar pamatotu iemeslu, ko izvērtē mācībspēks. Darbs un citi paredzami apstākļi nav attaisnojums nenokārtotām saistībām.
- 3.3. Studējošā pienākums ir ievērot zinātniskā darba un diskusiju ētikas normas un normatīvos dokumentus: Autortiesību likumu un Latvijas Zinātņu akadēmijas apstiprināto Zinātnieka ētikas kodeksu.
- 3.4. Studējošais ievēro akadēmiskā godīguma principus. Studējošais rīkojas akadēmiski godīgi, ja netiek pieļauta:
- norakstīšana un/vai neatļautu palīgīdzekļu izmantošana studiju procesā;
 - plaģiātu un pašplaģiātu iesniegšana;
 - savu patstāvīgo darbu rezultātu nodošana citām personām tālākai izmantošanai;
 - pārbaudes jautājumu, uzdevumu vai citu darbu neatļauta iegūšana;
 - darbu veikšana, parakstīšanās apmeklējuma lapā vai citos dokumentos u.tml. cita studējošā vietā;
 - datu safabricēšana, nepatiesu ziņu sniegšana par sevi un savu darbu, t.sk., dokumentu viltošana;
 - profesionālo un/vai personīgo apstākļu izmantošana, lai iegūtu nevienlīdzīgus nosacījumus studiju procesā;
 - formāla un bezatbildīga piedalīšanās grupu darbā, nesniedzot savu ieguldījumu un/vai cita grupas dalībnieka akadēmiskā godīguma pārkāpumu noklusēšana;
 - jebkādas atlīdzības piedāvāšana citai personai par studējošā negodprātīgu akadēmisko interešu apmierināšanu;
 - necieņas izrādīšana vai nepatiesas informācijas izplatīšana par LiepU personālu;
 - jebkura apzināta darbība, kas kavē vai traucē studiju procesu un akadēmisko darbu LiepU.
- 3.5. Par akadēmiskā godīguma pārkāpumu studējošais var saņemt LiepU mācībspēka mutisku aizrādījumu un rakstveida ziņojumu (1. pielikums).
- 3.6. Studējošajam ir tiesības ziņot mācībspēkam vai programmas direktoram/kursu programmas vadītājam par cita studējošā negodprātīgu rīcību.

IV. Akadēmiskais godīgums LiepU personāla rīcībā

- 4.1. LiepU akadēmiskais personāls veic savus darba pienākumus godprātīgi un atbildīgi, balstoties uz šādām darbībām:

- skaidri definē studiju kursu vērtēšanas kritērijus, apmeklējuma prasības un publicē tās LiepU e-studiju vidē MOODLE;
 - studiju kursā piedāvā daudzpusīgu nozares literatūru un avotus, izmanto un atzīst citu zinātnieku pētnieciskās darbības rezultātus, kā arī iepazīstina ar paša sarakstītu studiju literatūru;
 - studējošo darbus vērtē rūpīgi un objektīvi pēc LiepU noteiktajiem kritērijiem, pamatojoties galvenokārt uz darba saturu, nevis tikai darba apjomu un/vai noformējumu;
 - nepieprasa un nepieņem dāvanas vai papildu atlīdzību par amata pienākumu izpildi (t. sk. konsultāciju) ārpus LiepU noteiktās kārtības;
 - nepieņem dāvanas no studējošā vai tam pietuvinātām personām, ja tādējādi var tikt ietekmēts lēmums par vērtējumu vai apmierinātas citas studējošā intereses;
 - studējošo darba rezultātus un npublicētos datus izmanto tikai ar atbilstošu norādi vai atsauci;
 - nepieļauj neatļautu palīglīdzekļu izmantošanu un citu neatļautu rīcību pārbaudījumos, izvērtē un ziņo par akadēmiskā godīguma pārkāpumiem fakultātes dekānam (1. pielikums);
 - vadot studējošo darbus, nodrošina konsultācijas un savlaicīgu atgriezenisko saiti kvalitatīvai darbu izstrādei;
 - sagatavo oriģinālus pārbaudījumu uzdevumus un regulāri tos atjauno;
 - nodrošina atšķirīgu pārbaudes darbu saturu un/vai formu studējošajiem, kuri vēlas uzlabot saņemtu negatīvu vērtējumu;
 - cieņpilni un profesionāli izturas pret studējošajiem, kolēģiem, nevērtējot pēc personīgām simpātijām vai antipātijām;
 - nepauž negatīvu personīgo attieksmi par LiepU personālu, tostarp studējošajiem, veicinot labvēlīgu mikroklimatu;
 - neiesaista studējošos LiepU akadēmiskā un vispārējā personāla savstarpējo nesaskaņu risināšanā;
 - neizmanto LiepU resursus darbībai, kas nav saistīta ar darbu LiepU.
- 4.2. LiepU akadēmiskais un vispārējais personāls respektē studējošo atklātību un uzticēšanos, publiski neizpauž uzticēto informāciju. Aizsargājot studējošā privātumu, akadēmiskais un vispārējais personāls atturas no studējošo publiskas apspriešanas.
- 4.3. Ikviens LiepU akadēmiskā un vispārējā personāla loceklis godprātīgi un atbildīgi pilda savus amata pienākumus, ar savu piemēru veicinot akadēmiskā godīguma principu ievērošanu.
- 4.4. LiepU akadēmiskais un vispārējais personāls godprātīgi un savlaicīgi veicina informācijas apriti un nodrošina tās ticamību un konfidencialitāti.
- 4.5. LiepU akadēmiskā godīguma principi tiek pārkāpti, ja vispārējais personāls:
- ietekmē un nepamatoti ignorē citus LiepU personāla locekļus, tostarp studējošos, kas ziņo par akadēmiskā godīguma pārkāpumiem;
 - padara ziņošanu par pārkāpumiem apgrūtinošu vai pat neizpildāmu, veicinot to noklusēšanu;
 - slēpj vai falsificē ziņas, nepatiesi atspoguļojot LiepU darbību un rezultātus;
 - neievēro Vispārīgo datu aizsardzības regulu un izpauž datus trešajām personām;
 - pieļauj interešu konfliktu.
- 4.6. Novērojot akadēmiskā godīguma pārkāpumus LiepU akadēmiskā vai vispārējā personāla darbā, nekavējoties jāziņo Ētikas komisijai, aizpildot ziņojumu (2. pielikums) un pievienojot tam pierādījumus. Akadēmiskā godīguma pārkāpumu izskata LiepU Ētikas komisija, veicot izvērtēšanu vai virzot pārkāpuma izskatīšanu LiepU Akadēmiskajai šķīrējtiesai. Pēc LiepU Ētikas komisijas sniegtā atzinuma galīgo lēmumu pieņem LiepU rektors vai viņa pilnvarota persona, pēc LiepU Akadēmiskās šķīrējtiesas atzinuma – Senāts.

V. Akadēmiskais godīgums zinātniskajā darbā

5.1. LiepU zinātniskais darbs tiek veikts saskaņā ar Latvijas Zinātņu akadēmijas apstiprināto Zinātnieka ētikas kodeksu.

5.2. Zinātniskais darbs tiek veikts godprātīgi un iespējami augstā kvalitātē, balstoties uz aktualitātēm nozarē un zinātnē.

5.3. Zinātniskā darba veicēji daudzpusīgi pārzina atbilstošās nozares jaunākos sasniegumus un dalās ar citiem kolēģiem un studējošajiem savās zināšanās, neslēpjot tās.

5.4. Zinātniskajā darbā rīcība tiek uzskatīta par akadēmiski godīgu, ja netiek pieļauta:

- plaģiāta vai pašplaģiāta iesniegšana, uzdodot to par unikālu, oriģinālu darbu;
- atsaukšanās uz neeksistējošiem darbiem, datiem, pētījumiem;
- pētījuma rezultātu un izmantoto datu viltošana vai safabricēšana;
- nepilnīga pētījumu rezultātu atspoguļošana noteiktas hipotēzes apstiprināšanai;
- citu personu, tostarp kolēģu un studējošo savāktās informācijas, datu, publicēto un nepublicēto pētījumu izmantošana bez attiecīgas atsaucis;
- citu personu izstrādātu darbu uzdošana par savu;
- anonimitātes un konfidencialitātes prasību neievērošana;
- iesaistīšanās darījumos un zinātniskā darbībā, kas var radīt negatīvas sekas un kaitēt LiepU prestižam;
- cita veida negodīga, neētiska vai neprofesionāla rīcība.

VI. Akadēmiskā godīguma pārkāpumu izskatīšana

6.1. Par Kodeksa neievērošanu LiepU mācībspēks studējošajam izsaka mutisku aizrādījumu un raksta ziņojumu par akadēmiskā godīguma pārkāpumu (1. pielikums). Mācībspēkam ir tiesības samazināt studējošā vērtējumu, uzdot atkārtotu darba izstrādāšanu vai pārbaudījuma kārtošanu, kā arī atstādināt no pārbaudījuma kārtošanas un nodot izskatīšanai pārkāpumu fakultātes dekānam/mūžizglītības nodaļas (turpmāk – MIN) vadītājam. Lēmums stājas spēkā pēc fakultātes dekāna/MIN vadītāja akcepta. Fakultātes dekānam/MIN vadītājam ir tiesības piespriest stingrāku disciplinārsodu studējošajam par akadēmiskā godīguma pārkāpumu.

6.2. Ziņojumā par akadēmiskā godīguma pārkāpumu studējošais sniedz paskaidrojumu par savu rīcību. Ziņojumu par akadēmiskā godīguma pārkāpumu, kurā ietverta mācībspēka rekomendācija disciplinārsoda apmēram, izvērtē fakultātes dekāns/MIN vadītājs. Fakultātes dekāns/MIN vadītājs var apstiprināt mācībspēka pieņemto lēmumu, kā arī to grozīt vai papildināt. Eksmatrikulācijas gadījumā ziņojums tiek nodots apstiprināšanai rektoram.

6.3. Izvērtējot ziņojumā pievienotos pierādījumus un nosakot disciplinārsoda apmēru, ņem vērā:

- plaģiāta apmēru un nozīmi darbā (ja konstatēts plaģiāts);
- pārbaudījuma veidu (ja pārkāpums radies ar studiju procesā saistīto darbu izpildes ietvaros);
- studējošā paskaidrojumu.

6.4. Konstatējot neatļautu palīglīdzekļu izmantošanu pārbaudes darba laikā, mācībspēkam ir pienākums atstādināt studējošo no pārbaudījuma, novērtēt negatīvi un rakstīt ziņojumu par akadēmiskā godīguma pārkāpumu.

6.5. Konstatējot plaģiāta pazīmes studējošā darbā (eseja, mājas darbs, referāts vai studiju darbs u.c.), mācībspēks raksta ziņojumu par akadēmiskā godīguma pārkāpumu (1. pielikums) un nodod izskatīšanai fakultātes dekānam/MIN vadītājam.

6.6. Ja pārkāpums saistībā ar plaģiātismu tiek konstatēts noslēguma darbā, piemēro Nolikumu par gala pārbaudījumiem, valsts pārbaudījumiem un valsts noslēguma pārbaudījumiem.

6.7. Visus akadēmiskā godīguma pārkāpumus reģistrē studējošā, tostarp kursu klausītāju, personas lietā.

Studējošajam ir tiesības apstrīdēt pieņemtos lēmumus trīs darbadienu laikā pēc disciplinārsoda piemērošanas:

- vērsties pie dekāna par atkārtoti uzdotu studiju kursa vai tā daļas kārtošanu;
- eksmatrikulācijas gadījumā vērsties pie rektora.

6.8. Novērojot plaģiāta pazīmes LiepU mācībspēku akadēmiskajā vai zinātniskajā darbā, personāla loceklis raksta ziņojumu par akadēmiskā godīguma pārkāpumu (2. pielikums), pievienojot tam pierādījumus. LiepU rektors vai viņa pilvarota persona piemēro disciplinārsodu atbilstoši LiepU un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

VII. Akadēmiskā godīguma kodeksa ieviešana

7.1. LiepU nodrošina Kodeksa pieejamību LiepU mājaslapā un LiepU iekšējā kvalitātes vadības sistēmā.

7.2. Uzsākot darbu LiepU, personāls tiek informēts par Kodeksu.

7.3. Studiju programmas direktors/kursu programmas vadītājs iepazīstina studējošos ar Kodeksu un veicina tā ievērošanu.

7.4. Kodeksa īstenošana ir atkarīga no ikviena LiepU pārstāvja attieksmes un darba izpildes.

7.5. Kodeksu pārskata un aktualizē LiepU Ētikas komisija, priekšlikumus par izmaiņām iesniedzot apstiprināšanai LiepU Senātam.

7.6. Ētikas komisija/Akadēmiskajai šķirējtiesa (atbilstoši pārkāpumam) izskata Kodeksā noteiktos pārkāpumus saskaņā ar LiepU normatīvajiem aktiem.

7.7. LiepU personālam ir tiesības informēt par Kodeksa pārkāpumiem (1. un 2. pielikums).

Senāta priekšsēdētāja

(paraksts)

Z.Gūtmane

Liepājas Universitātes Akadēmiskā godīguma kodekss izstrādāts, balstoties uz:

1. Akadēmiskā godīguma vispārējās vadlīnijas. Pieejams: http://www.academicintegrity.eu/wp/wp-content/uploads/2019/10/RED_Guidelines_RTU_VS_amended_v2.pdf, skatīts 07.07.2020.

2. Noteikumi par akadēmisko godīgumu Latvijas Universitātē. Pieejams:

https://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/LU.LV/www.lu.lv/Dokumenti/Dokumenti_LV/1_VISPAREJIE_DOKUMENTI/Noteikumi_par_akademisko_godigumu_Latvijas_Universitate.pdf, skatīts 10.07.2020.

3. Rīgas Tehniskās universitātes Akadēmiskā godīguma kodekss.

Pieejams: https://www.rtu.lv/writable/public_files/RTU_rtu_studiju_reglaments_7.1.1.4..pdf, skatīts 10.07.2020.

4. The European Code of Conduct for Research Integrity. Pieejams:

https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/hi/h2020-ethics_code-of-conduct_en.pdf, skatīts 25.09.2020.

Dokuments izstrādāts SAM 8.2.3. “Nodrošināt labāku pārvaldību augstākās izglītības institūcijās” projekta Nr. 8.2.3.0/18/A/017 “Labākas pārvaldības nodrošināšana Liepājas Universitātē” ietvaros.

dekānam/vadītājam _____

Ziņojums par studējošā akadēmiskā godīguma pārkāpumu

Studējošā vārds, uzvārds	
Studiju programma	
Studiju kurss*	
Pārbaudījuma veids un forma*	
Pārkāpuma konstatēšanas datums	

Pārkāpums:

- plaģiāta vai pašplaģiāta iesniegšana;
- norakstīšana un/vai neatļautu palīg līdzekļu izmantošana studiju procesā;
- savu darbu rezultātu nodošana citām personām;
- pārbaudes jautājumu, uzdevumu vai citu darbu neatļauta iegūšana;
- darbu veikšana, parakstīšanās apmeklējuma lapā vai citos dokumentos u.tml. cita studenta vietā;
- datu safabricēšana, nepatiesu ziņu sniegšana par sevi un savu darbu, t.sk., dokumentu viltošana;
- necieņas izrādīšana vai nepatiesas informācijas izplatīšana par mācībspēkiem, kolēģiem, LiepU administrāciju un vispārējo personālu;
- jebkura apzināta darbība, kas kavē vai traucē studiju procesu un akadēmisko darbu LiepU.

Detalizēta informācija par pārkāpumu

--

Mācībspēka lēmums:

- samazināt darba vērtējumu par __ vienībām;
- uzdot atkārtotu darba izstrādāšanu (par citu tematu vai citā formā);
- uzdot atkārtotu pārbaudījuma darba kārtošanu;
- atstādināt no pārbaudījuma kārtošanas un uzdot izskatīt pārkāpumu fakultātes dekānam/mūžizglītības nodaļas vadītājam;
- rekomendēt dekānam/mūžizglītības nodaļas vadītājam uzdot studējošajam atkārtoti apgūt studiju kursu vai tā daļu pirms pārbaudījuma kārtošanas;
- cits: _____

Mācībspēks

Paraksts

Datums

Ar ziņojumu esmu iepazinies:

Studējošais

Paraksts

Datums

* Norāda, ja studējošā pārkāpums saistīts ar konkrētu studiju kursu un/vai pārbaudījumu.

Ziņojums par personāla akadēmiskā godīguma pārkāpumu

Personāla locekļa (pārkāpēja) vārds, uzvārds	
Amats	
Pārkāpuma konstatēšanas datums	

Pārkāpums:

- negodprātīga pētniecības prakse (plaģiāta vai pašplaģiāta iesniegšana vai izmantošana mācību darbā, atsaukšanās uz neeksistējošiem datiem un pētījumiem, rezultātu un izmantoto datu viltošana vai safabricēšana, nepilnīga pētījumu rezultātu atspoguļošana noteiktas hipotēzes apstiprināšanai);
- citu personu izstrādātu darbu uzdošana par savu, tostarp kolēģu un studējošo savāktās informācijas, datu, publicēto un nepublicēto pētījumu izmantošana bez attiecīgas atsaucis;
- neobjektīva un/vai pavirša studējošo darbu vērtēšana;
- papildu atlīdzības pieprasīšana par amata pienākumu izpildi, t.sk. individuālu konsultāciju; neprofesionāla rīcība attiecībās ar studējošajiem/kolēģiem (necienīga attieksme, personīgās attieksmes paušana, studējošo vai citu kolēģu iesaistīšana personāla savstarpējo nesaskaņu risināšanā, veicinot nelabvēlīgu mikroklimatu)
- ietekmēšana un nepamatota LiepU mācībspēku, zinātnieku vai studējošo ignorēšana, kas ziņo par akadēmiskā godīguma pārkāpumiem un/vai ziņojumu iesniegšanas padarīšana par apgrūtināšanu vai pat neizpildāmu, veicinot to noklusēšanu;
- ziņu slēpšana un falsificēšana, nepatiesi atspoguļojot LiepU darbību un rezultātus;
- anonimitātes un konfidencialitātes prasību neievērošana (likums par datu apstrādi);
- LiepU resursu izmantošana darbībām, kas nav saistītas ar darbu LiepU;
- iesaistīšanās darījumos un zinātniskā darbībā, kas var radīt negatīvas sekas un kaitēt LiepU prestižam;
- cita veida negodīga, neētiska vai neprofesionāla rīcība.

Detalizēta informācija par pārkāpumu

Pielikumā pievienots:

1.	
2.	
3.	

Vārds, Uzvārds

Paraksts

Datums